

Juryrapport
Keetje Hodshon Prijs 2021 - Taalwetenschappen

Dr. E. (Evelyn) Bosma

Bilingualism and cognition: the acquisition of Frisian and Dutch

Universiteit van Amsterdam, oktober 2017

Eens in de vier jaar wordt de Keetje Hodshon Prijs uitgereikt aan een onderzoeker in de Taalwetenschappen, die dan maximaal vijf jaar geleden is gepromoveerd. Vandaag is het zo ver.

Hoewel ook andere van de tien voorgedragen proefschriften lof toegezwaard kregen, koos de jury unaniem als winnaar het proefschrift van Evelyn Bosma, getiteld *Bilingualism and cognition: the acquisition of Frisian and Dutch*. Dit proefschrift ter verkrijging van de graad van doctor aan de Universiteit van Amsterdam werd in oktober 2017 in het openbaar verdedigd in het *Stadhuis te Leeuwarden*, Friesland. Evelyn Bosma onderzocht voor haar proefschrift drie jaar lang de taal- en cognitieve ontwikkeling van een groep van 120 tweetalige Fries-Nederlandse kinderen. Daarmee heeft zij een belangrijke bijdrage geleverd aan enerzijds de wetenschappelijke kennis over taalverwerving van tweetalige kinderen en anderzijds het wetenschappelijke debat over of tweetalig opgroeien cognitieve voor- en/of nadelen biedt ten opzichte van eentalig opgroeien. Dit debat heeft directe maatschappelijke impact en mogelijk consequenties voor het beleid in Nederland. Niet alleen veel Fries-Nederlandse kinderen groeien immers tweetalig op, maar ook veel Limburgs-, Turks- en Marokkaans-Nederlandse en nog vele andere kinderen. Hoe ontwikkelen de twee talen van deze kinderen zich, waar moeten de leerkrachten op school rekening mee houden en zijn er cognitieve voordelen van tweetaligheid op de lange(re) termijn? Wat dat laatste betreft, blijft Bosma, die zelf ook in Friesland opgroeide, nuchter. Ze weet de niet altijd wetenschappelijk onderbouwde jubelstemming over de cognitieve voordelen van tweetaligheid enigszins te temperen en te nuanceren met gedegen wetenschappelijke resultaten. Een van de opmerkelijke uitkomsten van haar onderzoek is in elk geval dat het voor de verwerving van de Nederlandse woordenschat en grammatica onbelangrijk is of het Nederlands al vanaf de eerste dag na de geboorte of pas op vierjarige leeftijd, wanneer de kinderen naar school gaan, wordt aangeboden. Dat laatste lijkt zelfs een beetje beter uit te pakken. Het spreekt voor zich dat deze resultaten niet alleen regionaal, voor de Friese taalgemeenschap, maar ook nationaal én internationaal van groot belang zijn. Het onderzoek biedt ouders en leerkrachten in Friesland en elders voldoende ruggensteun om te blijven streven naar gebalanceerde tweetaligheid en daarin te investeren.

De jury heeft deze dissertatie van de eerste tot de laatste pagina geboeid gelezen en was zeer onder de indruk van de uitstekende wetenschappelijke analyse. Natuurlijk hadden we nog verder willen lezen. Hoe is het verdergegaan met de Fries-Nederlandse kinderen na de

voltooiing van het proefschrift? Evelyn Bosma is daarna in elk geval niet stil gaan zitten. Ze heeft vervolgonderzoek gedaan dat ook alweer tot een internationale publicatie heeft geleid. Haar werk heeft al veel impact gehad en het ziet er naar uit dat die impact blijvend is. De Keetje Hodshon Prijs is niet de eerste prijs die ze in de wacht sleept. Zo heeft ze onder andere in 2020 de Klokhuis Wetenschapsprijs gewonnen, die wordt toegekend op basis van de keuze van kinderen van 9 tot 12 jaar. Ze is buitengewoon actief en veelzijdig. Niet alleen timmert ze als onderzoeker aan de weg, ze geeft daarnaast ook college, verrassend genoeg niet op het gebied van de Friese taalkunde, maar op het gebied van de Spaanse taalkunde. Evelyn Bosma lijkt niet te stoppen en we zijn ervan overtuigd dat we nog veel van haar gaan horen.

Prof. dr. L.L.S. (Lisa) Cheng, hoogleraar taalwetenschap Universiteit Leiden

Prof. dr. H. (Helen) de Hoop, hoogleraar theoretische taalwetenschap Radboud Universiteit Nijmegen

Prof. dr. A.G.B. (Alice) ter Meulen, oud-hoogleraar linguïstiek Universiteit van Genève

De jury kwam bijeen via Zoom op 25 maart 2021. De vergadering werd voorgezeten door Drs. M.C.E. (Marielle) Hendriks, directeur KHMW. Naast de juryleden waren tevens aanwezig Prof. dr. A. (Arend) Soeteman, oud-secretaris geestes- en maatschappijwetenschappen en Drs. S. (Saskia) van Manen, secretaris (notulen).